

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

14 De privilegij amissione, an inquam amitti possit privilegium ex solo
lapsu temporis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

denationibus causa mortis, ibi, Nam & mortis causa donare poterit, cui restari concessum est, atque adeo non est excocto ad alium casum extra privilegium, sed ad causam in privilegio comprehensum: sic Mandos, in praxi signatura gratia, verbo licentia, versio, ubi etiam ambiguitas. Molina, tom. 1. de iustit. tract. 2. disp. 147. ad finem. Suarez lib. 8. de legibus, cap. 28. num. 15. Sanchez alios referens lib. 8. disp. 1. num. 3. Bonacina disp. 1. quest. 1. punct. 7. §. 2. n. 11. Salas disp. 20. sect. 10. n. 96. Eadem ratione inferi Sanchez, Salas, & Bonacina supra, licet lacticia comedere habenti privilegium comedendi carnes die ieiunii, quia est accessoria prohibitio: & dispensatione facta in principali, censetur facta in accessorio. Similiter habenti privilegium comedendi ovis, & lacticia esse licita, quia nec lacticia, neque ova prohibentur, quatenus talia sunt, sed quatenus sementiam trahunt originem a carnibus, ut dicitur in cap. denique, & distinct. Quapropter dispensatione facta in aliquo ex illis, in omnibus facta est: quia ratio prohibitionis eadem, & non similis in omnibus originatis a carne invenitur.

9 Ex his venit decidenda questio, an habens potestatem legitimandi adulterium & incestuosum, possit legitimize, si utrumque vitium in eadem persona concurrat?

Ratio dubitandi est, quia esset extendere potestatem ad casum in privilegio non comprehensum, laborans enim in utroque vitio non comprehenditur sub illo, qui aliquo tantum laborat, quia dicitur mixtum a simplici. Item magis odiosus, & execrands est natus ex adulterio, & incestu simul, quam natus ex altero tantum, vel ex incestu tantum, adulterium cum incestu, in prin. ubi Batt. ff. ad legem Italianam, de adulter. Ergo ex facultate legitimandi adulterium, & incestuosum, non venit utroque vitio laborans: & confirmo ex cap. parvo, de privilegiis, ubi non censetur concessum maius ex concessione minoris: ac legitimize utroque vitio laborantem, maius est, quam legitimize laborantem unico vitio, Ergo in concessione legitimandi laborantem unico vitio, non est concessa facultas legitimandi laborantem utroque.

7 Ceterum dicendam est tanquam probabilius, te posse legitimize laborantem utroque vitio, si habes potestatem legitimandi adulterium, & incestuosum (eosdem sumptos. Ratio precipua est, quia illa vitia, siue in duobus subiectis, siue in vno existant, eadem sunt: sed cum in duobus subiectis existunt, potes illa tollere. Ergo etiam cum in vno existunt. Et confirmatur ex l. si ita, in princip. ff. de liberis, & posthumis, ubi sub simplici mixtum comprehenditur, precipue in materia facultabilis, qualis est potestas legitimandi non expressis personis concessa: & ita tenet Mandos, regul. 10. Cancellaria, quest. 3. num. 10. Emanuel bas in utraque editione, verbo dispensatio, num. 7. Henriquez lib. 1. de irregularitate, cap. 14. num. 10. Sylvest. verbo dispensatio, num. 10. Thomas Sanchez plures referens lib. 8. disp. 2. num. 28. Neque obstat ratio dubitandi, quia laborans utroque vitio simul, esto non aequivalat laboranti vno tantum: ac aequivalat pluribus, qui singulis laborant.

8 Limitat tamen Thomas Sanchez cum multis aliis, ut non intelligatur si de praedictio tertij tractetur. Sed ego hanc limitationem intelligendam puto, quando potestas data esset pro personis expressis: tunc enim quia est dispensatio quasi inchoata, limitari debet iuxta dicta: ac quando hac potestas conceditur personis non expressis, late interpretari debet, esto exercitium potestatis strictè interpretandum sit, si in praedictum strictus vertat.

PUNCTUM XIV.

De privilegiis amissione. An, inquam, amitti possit privilegium ex solo lapsu temporis.

- 1 Multis modis amittitur privilegium.
- 2 Privilegium pro limitato tempore concessum illo transacto finitur.
- 3 Idem est, quando desicit conditio privilegio inhærens.
- 4 Quando privilegium conceditur ad aliquod agendum, non finitur actu inualido.
- 5 Neque etiam unico actu, si verba sint indifferencia. Probat Sanchez, Suarez, Salas.
- 6 Communis sententia docet unico actu finiri.
- 7 Quid sentiendum sit.
- 8 Explicantur plures casus a fficiles, in quibus unico actu videtur privilegium finiri.

1 **C**ertum est multis modis privilegium amitti. Primò cessatione causæ finalis. Secundo morte privilegiati, vel concedentis privilegium. Tertio renuntiatione expressa. Quarto renuntiatione tacita, scilicet non usu, vel usu contrario, vel abusu. Quinò per renunciationem concedentis, de quibus in seqq. In præsentibus dubitamus, an ex solo lapsu temporis amittatur.

2 Certum est privilegia pro limitato tempore concessa, finito eo tempore finiri: quia cum tota virtus, & efficacia privilegij pendat ex voluntate concedentis, & hæc non extendatur ultra tale tempus in privilegio signatum, efficiunt sane neque privilegium extendi posse, summa que ex l. 1. §. 4. C. de precibus Imperatori offerend. Et cap. de causis, de officio delegati. Idem est de privilegio concessio dependente ab aliqua conditione, illa enim sublata privilegium evanescit, ratione supradicta, quia concedens privilegium annectit illud conditioni apposita. Quia ratione privilegium clerico, & monacho concessum peribit, si mutat statum, quia sub conditione clericatus, vel monachatus conceditur.

3 Aduertendum tamen est cum Suarez lib. 8. cap. 9. num. 5. conditionem appositam posse se tenere, vel ex parte concessio-nis, vel ex parte privilegiij, vel ex parte usus, & exercitij privilegij: si ex parte concessio-nis se tenet conditio, privilegium ab illa in consecutus non pendet, sed solum in fieri, quia solum ad dandum privilegium fuit conditio requisita, non ad illud conferendum. Exemplo res illustretur. Concedit Pontifex monasterio privilegium non solvendi decimas, si Episcopus consentiat, consentiente Episcopo semel, privilegium manet firmum, quamvis postea muet voluntatem & dissentiat, quia eius consensus requisitus fuit ad effectum privilegij, non ad illius conferendum. At si ex parte privilegiij conditio insit, quia videlicet concedens significat concedere privilegium, quamdiu illa conditio existat. Verbi gratia, quamdiu fueris monachus, sis à tributo exemptus, quamdiu Episcopus consentit, non solvas decimas, tunc percutite conditiones privilegium perit. Verum si conditio ex illis est, quæ semel sublata faciliè possunt redire, ut in casu de consensu Episcopi: tunc existimò privilegium non omnino perire, sed suspendi, quoad eius usum. Quod à fortiori constat quando conditio vsui privilegij esset apposita: ut si diceret Pontifex, Concedo tibi ne solvas decimas, possis ministrare sacramenta, conconari, consentiente Episcopo, æquivaleret enim huic, ac si diceret, Concedo tibi, si ministras sacramenta, conconari, consentiente Episcopo, ministras sacramenta, quæ semel sublata, non possunt redire. Quocirca his conditionibus, quæ varietatem communiter recipiunt, non censetur privilegium, quoad usum esse annecti, sed quoad usum, ac proinde sedunt conditione, privilegium vsui privilegij tantum posse.

4 Hinc venit decidenda questio illa, an privilegium absolute concessum, ad aliquid agendum, vel omittendum unico actu finitur?

Et quidem quando verba privilegij clara sunt pro unico actu, nemini est dubium illis inhærendum esse, neque vitia esse extendendum: debet tamen actus esse validus, nam irritus reputatur, ac si non esset appositus, ex regul. vulg. Quod nullum est, nullum fortiri potest effectum: & tradunt Doctores statim referendi, & Emanuel Sas verbo interpretatio, num. 12. in utraque editione. Excipe, nisi ex voluntate, & scientia nullitas factus fuerit à privilegiario, quia tunc ne commo-um ex sua iniquitate reportet, eo actu privilegium finitur: sic multis relacis docet Tiraquell. in l. bonis, §. hoc sermone, limit. 2. à n. 1. Et seqq. precipue num. 29. Ancharan. cap. 2. quest. penult. de filiis presbyter. in 6. & ibi Dominic. num. penult. Francus n. 13. Quare difficultas est, quando verba sunt ambigua, & indifferencia, ita vt possint ad vnum actum limitari, vel ad plures extendi, quæ regula sit servanda?

5 Sanchez lib. 8. de matrim. disp. 31. num. 8. Salas de legibus, disp. 20. sect. 19. n. 127. Suarez lib. 8. de legibus, cap. 29. n. 8. Bonacina disp. 1. quest. 3. punct. 8. §. 2. num. 2. affirmant unico actu non finiri tale privilegium nec dispensationem, excipit tamen Sanchez, nisi cesset omnino causa, ob quam concessum. Mouentur, quia quando dispensatio, & privilegium pro unico actu tantum conceditur, clarè significatur, Addi possunt, pro hac vice duntaxat, semel in vita, vel in morte, & similia, quæ clarè denotant restrictionem. Ergo quando hæc significatio non est clara, sed dubia, non debet ad vnum actum limitari. Ex quo inferi Sanchez num. 10. cum Ioann. Andr. cap. 1. de filiis presbyter. in 6. Et cap. non potest, n. 5. de presbendis, in 6. Angel. verbo beneficium, num. 24. & ibi Armilla n. 29. Sylvest. verbo beneficium, 4. quest. 11. num. 14. Tabiena eod. 2. quest. 17. num. 19. illegitimum dispensatum absolute ad beneficium posse illo dimisso aliud accipere: quia illa dispensatio tendit ad reddendam personam habilem ad vnum beneficium, qua habilitate supposita beneficium retinere potest. Secundo inferi, si cum habente vorum castitatis dispensetur ad matrimonium, dispensationem intelligi non de solo vno matrimonio, sed de aliis prioribus dissoluto. Tertio inferi, si cum religioso, vel sacris ordinato dispensetur ad matrimonium, non solum prima vice, sed secunda, posse matrimonio iungi persequentem causa dispensationis: secus verò si ea causa non persequatur: unde si ob successorem in regno fuisset dispensatum, & habet sobolem, vel in eorum esse matrimonium dissolutum, vt generare non possit, nequit ad aliud transire. Quarto inferi, si cum habente vorum castitatis dispensetur, ad hoc tantum, vt possit cum Maria contrahere, eo quod ipsa famæ iacturam patiarur.

patitur, nisi ubi, mortua illa, vel aliunde matrimonio disso-

luto, non licet sic dispensato aliud matrimonium inire, quia...

7 Ceterum in hac re difficile est ferre iudicium, & re-

8 Sed ut clarius nostra doctrina intelligatur, placeat di-

rit institutus: nam ante institutionem variare potest, vt con-

DE CASTRO PALATINO...